

FF

FRI FAGBEVINGE L S E
organ for
Den Fri Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon.

Nr. 18

5. årgang

1. mai 1945

I siasionens time.

Lørdag mellom kl. 15 og 16 sendte Reuters ut den sensasjonelle meldingen at "absolutt-ikke-kapitulanten" Heinrich Himmler hadde tilbudt vestmaktene betingelsesløs kapitulasjon. I følge en offisiell melding fra det svenske utenriksdepartementet fra den tyske kapitulasjonstilbudet på følgende måte: Visepresidenten for det int. Røde Kors, grev Bernadotte som oppholdt seg i nærheten av Hamburg i forbindelse med overføringen av norske fanger til Sverige, ble budsendt av Himmler personlig og traff sammen med ham i Berlin allerede 21. april. Ved dette møtet meddelte Himmler at Tyskland var villig til betingelsesløs kapitulasjon overfor Storbritannia og U.S.A. Bernadotte reiste øyeblikkelig til Stockholm og overrakte budskapet til det svenske utenriksdepartement som straks forvidlet det videre til de to lands legasjoner. Tilbudet måtte imidlertid avvises - fordi det ikke var rettet til Sovjetsanveldet også. Senere er det blitt opplyst at grev Bernadotte er reist tilbake til Tyskland, og fra Stockholm meldes nå at han har hatt et nytt møte med Himmler, som antas å oppholde seg i Sönderjylland.

Himmlers kapitulasjonstilbud - i strid med alle hans forhåndsforpliktelser - har åpenbart flere årsaker. Det er sannsynlig at hensikten først og fremst har vært et siste idiotisk forsøk på å skape solid mellom vestmaktene og Sovjetsanveldet. Men Himmler har neppe selv hatt noen tro på at dette vilde lykkes. Det er imidlertid mulig at han på denne måten også har villet forsøke å finne frem til noe som kunne likne en "verdige krigs avslutning." At Hitler er død - eller døende - er sikkert en av de viktigste forutsetninger for at et slikt tilbud i det hele tatt er framkommet. Man bør for Svirig legge merke til at Göbbels, Göring, Ribbentrop og alle de andre nazipansene forholdt seg helt taus.

Et bemerkverdig trekk ved situasjonen er at på tross av vestmaktene avvisning, synes de tyske troppene langs Elben å ha fått ordre om å innstille fiendtlighetene mot de vestallierte stridskrefter. I følge lørdagens tyske kommunike har de "vendt ryggen til amerikanerne for å kuppette Berlin." I Italia og på andre frontavsnitt foregår ovennævnte sannsynligvis ennå ikke noen slik ensidig og uttært eiddommelig overgitt av fiendtlighetene, selv om motstanden tydeligvis er meget svak og tilfeldig.

Vare hjemlige nazistens reaksjon på de siste dagenes begivenheter er preget av stor forvirring - som rimelig kan være. Et gjennomgående trekk i alle nazipressens kommentarer er allikevel at okkupasjonen bør utvikles på fredelig vis. For så vidt som dette er ærlig sagt, er det selvsagt helt utmerket. Det er klart nok hva som ligger bak disse nye "hørde-bener". Nazistene håper å kunne mildne det oppgjøret som de nå alle står overfor. Men etter som avisene ennå ikke kan skrive annet enn det som tykkerne tillater, tyder denne nye "fredspropagandaen" også på at tone-givende tyske kretser i Norge er innstilt på en fredelig avvikling av okkupasjonen.

Wisling har i følge meldinger gjennom svensk radio - og også i følge bestemte forkyndere her hjemme - tilbudt hele nazi-"regjeringens" demisjon. Tyskerne skal imidlertid foreløpig ha avslått dette. Så labil som situasjonen nå er, kan det imidlertid godt tenkes at Wisling når som helst blir fjernet til fordel for et styre som er mer høvelig i overgangstiden. Det er i så fall naturlig at det blir søkt kontakt med folk som helt midlertidig kan representere våre lovlige norske myndigheter.

Optimisme - Men disiplin.

Høgt tyder nå på at krigens sluttfase kan foreløpe fredelig i Norge. Men av erfaring vet vi at for stor optimisme uvegerlig fører til uforsiktig-
het. Vi er nå i krig. Det er derfor vår plikt fortsatt å mene til sam-
hold og disiplin. - og til kampberedskap. Trass i at vi lenge har hatt et
sterkt begrunnet håp om at landet vårt skulle bli fritt igjen uten større
krigshandlinger og ødeleggelse, har vi i den siste tiden - i likhet med
den øvrige frie pressen i Norge - bevisst understreket faren for at tyske
og norske nazister ville gå inn for å forsvare "Festningen Norge" til siste
mann. Denne eventualitet er i dag mindre sannsynlig, men utelukke den helt
kan vi fremdeles ikke. Dertil er det for mange desperades i fiendens
leir, så hyllerkonkret: Så lenge det er krig er det håp. Vi må fortsatt
være forberedt på alt, og de nærmeste dagene vil under enhver omstendighet
krøve den mest absolutte disiplin av enhver nordmann. Selvom alt går
fredelig for seg, må vi tåle at die Wehrmacht har den bestemte og av-
gjørende makt i landet inntil en formell kapitulasjon og overgivelse av
makten til allierte og norske stridskrefter kan finne sted. (En svensk
inngripen er under slike omstendigheter ikke så sannsynlig.) Vi innskjer-
per derfor følgende punkter og forholdsordre nr. 1 fra Hjemmefrontens
ledelse: 1. Unngå sammenstillinger. Vær ikke med i demonstrasjoner av noen
art. Opptrøkk ikke utfordrende overfor tyskere eller N.S. 2. Spr. korrekt
og tydelig de meldinger som vis over London radio. Noter ned, stol ikke
p. kullmeldisen. Stopp rykter og falskmeldinger. Fienden står bak dem.
3. Slapp ikke av på vanlige forsiktighetsregler. Husk at Gestapo arbeider
til siste stand. 4. Følg de direktiver som i enhver ny situasjon blir gitt
av Regjeringen, Overkommandoen og Hjemmefrontens ledelse. - Parolen er:
VERDIGE N-RO-DISCIPLIN.

Frontmeldinger.

Den tyske nordfronten bryter nå fullstendig sammen. Russerne står
ca. 100 km vest for Stettin og går mot Stralsund, Neu Brandenburg, Arkla
og Friedland er tatt. I tsjekkoslovakia er Moravske-Ostrava erobret og
de russiske troppar strømmer inn i Mähren også nordfra. I Berlin har
russerne rykket inn i Wilhelmstrasse og Riksdagen, Innenriksdeparte-
mentet og Posthuset er besatt. - På den sørlige vestfront er München tatt.
S. av. arme rykker videre inn i Østerrike og antas å ville møte Tolbuchins
troppar i området ved Linz. - I Italia er felttoget så godt som avsluttet.
Alle større norditalienske byer er nå de alliertes eller partisanenes
hender. 25 tyske divisjoner er fullstendig revet opp og 175.000 fanger
er tatt. Restene av de tyske armeer retirerer skynnet mot Brennerpasset.
- Benito Mussolini dingler på torget i Milano under en plakett med inn-
skriften: "Retferdigheten har skjedd til sist".

Fra Sverige meldes at i de siste dagene er over 400 tyske offiserer og
1500 mannlige kraner over grensen fra Norge. - I den austronjansleiren ved
Dechen befrikt de allierte 32 000 politiske fanger. - Min lera og Bernadotte
døttes siste møte fant sted i Aabenrå søndag og igår. Bernadotte ventet
til Sverige idag.

1. mai-feiringen sto i de siste årene for krigens helt i antinazismens tegn.
Etter det nazityske overfallet i 1940 har vi ikke kunnet feire dagen. Men
nettop derfor er vår vilje til å bekjempe nazismen skit fra r til år.
Og i dag - 1. mai 1945 - er den brune pest endelig knust. Aldri før har
vi følt oss så sikre som nå på at vi skal virkelig gjøre verdens gamle
budskap om frihet, trygghet og fred. Over hele Europa marsjerer arbeiderne
opp i en mektig fylking, og sammen med alle framskrittvennlige krefter
vil de vinne freden. Striden mot reaksjonen og det nazistiske barbariet
har kostet uanstelige ofre. Ofrene må ikke være forgjeves. Vi skal ikke
tilbake til forkrigstidens økonomiske kaos og internasjonale anarki. Vi
skal fram til en verden der de tekniske og kulturelle mulighetene utnyttes
til alle nasjoners og individers best. - I det gigantiske gjenoppbyggings-
arbeidet som ventet oss, skal fagbevegelsen spille en avgjørende og ledende
rolle. Norske arbeidere! Gjør dere klar til å reorganisere en